

פינת העורך

"השרפה פורצת תמיד בקצוות" על "המכרזה" וסכנותיה

חורגים בייצור, עם עודף השקעות, ובעלי הון נזיל.

- **תנועת החלב** - מהקטנים לגדולים, מהפריפריה למרכז, מהחלשים לחזקים - בניגוד מוחלט לתכלית הראויה.
- **תהליך חלקי וביורוקרטיה מתישה** - רק חלק מההיצע ומהביקוש בא על סיפוקו. מנגנון שיווי המשקל לא מספק את מי שנמצא מחוץ לתחום המחיר.

"השרפה פורצת תמיד בקצוות" ואנחנו נמצאים שם, האש מתחילה ללחך בשכבות נוספות. קרוב היום לשאלות חדשות:

- **מדוע הניוד יהיה רק בתוך המגזר המשפחתי** - יצרן שיתופי בעוטף עזה, עדיף אולי על יצרן משפחתי במרכז הארץ - תכלית ראויה. יהיה לחץ לפתוח את הניוד גם לשיתופיים.

- **תשלום גם בגין המכסה הכוללת** - אם יצרנים מוכנים לקנות מכסה בניוד, במחיר שיווי משקל עולה - הם יהיו מוכנים לקנות גם בחלוקת מכסות לאומית והמדינה תוכל להעשיר את קופתה.

- **מחיר מטרה נמוך יותר** - אולי ייתבצע מכרז גם על מחיר החלב - יהיו בוודאי יצרנים יעילים שיציעו מחיר נמוך יותר, בתמורה להגדלת הייצור.

- **פתיחת כל ענף החלב לשוק חופשי** - "היד הנעלמה" תעשה סדר, יישארו היעילים והגדולים וכל השאר, פחות חשוב.

רעיון "המכרזה" מסוכן מאוד לענף החלב בטווח הארוך. יש כלים יותר יעילים לנייד מכסות מבלי לאיים על עתידו של ענף החלב - עובדה היא שבמסגרת הרפורמה פרשו מאות יצרנים וכולם היו מרוצים. אם רוצים לסייע לפורשים ניתן להוסיף תקציב מדינה, כמו ברפורמה, וניתן אף לסייע במסגרת הענף כולו.

אני קורא "למתכנן הלאומי" לבטל את "המכרזה", לאחר הניסיון שנצבר, ולחזור לשיטות התכנון המדוקדק, שגם ממלא אחר התכלית הראויה של מטרות התכנון בענף.

יוסי מלול

ענף החלב בישראל הוא ענף מתוכנן מאוד ועל אף הפגיעה שלו במספר חוקי יסוד, יש לו חיים משלו, בזכות מטרותיו והתכלית הראויה שהוא ממלא: פיזור האוכלוסייה, חיזוק הפריפריה, שמירה על יצרנים קטנים, שמירה על שטחי האדם, שטחים ירוקים, אספקה מלאה, סדירה ורציפה ובמחיר סביר של מוצר יסוד לכל שכבות הציבור.

"המתכנן הלאומי" (שר החקלאות ומנהל המכסות) מתכנן הכול: מכסת חלב לאומית, מכסה אישית, מחיר מטרה, פיקוח מחירים, כללי ניוד מכסות - מחיר, כמות, יעדים.

למרבה הפליאה, ובניגוד למצב בענפים אחרים, התכנון עובד טוב. כל הצדדים - ממשלה, צרכנים, מחלבות ויצרנים - שבעי רצון.

והנה, "המתכנן הלאומי" החליט לעשות שינוי ולהכניס "כללי שוק חופשי" במערכת מתוכננת מאוד. תחילה לעשות זאת בכללי הניוד למשק המשפחתי - "מכרזה".

השוק יקבע את מחיר הניוד, המשתתפים יקבעו לאן החלב ינוע. מטרות התכנון עומעמו מאוד, על אף המאמצים למתן אותם. "המתכנן הלאומי" ויתר על חובתו לתכנן והעבירה לכוחות השוק.

קרה מה שהיה צפוי לקרות:

- **מחיר הניוד בתהליך עלייה** - הוא נקבע על פי הכדאיות השולית והמקרית של חלק מהמשתתפים: יצרנים

עורך אחראי: יוסי מלול טל. 052-2412589

- **התאחדות מגדלי בקר בישראל:** פארק התעשייה קיסריה 38900 ת"ד 3015 טל. 04-6279700 פקס. 04-6273501
- דואר אלקטרוני: hmb-malul@icba.org.il אתר אינטרנט: www.icba.org.il
- **הפקה ומודעות:** שנאר תקשורת בע"מ טל. 03-6959352 פקס. 03-6956116
- דואר אלקטרוני: snercom@inter.net.il ● **אין המערכת אחראית לתוכן המודעות**
- המאמרים ומודעות הפרסומת הם על דעת הכותבים בלבד ואינם משקפים את דעת המערכת

הבקר והחלב